

RAADSINFORMATIENOTA

College van burgemeester en wethouders

Vergadering van: 20 mei 2025
Gemeente Hardinxveld-Giessendam
Zaaknummer: 2025-0015853

Inhoud

Inleiding

In 2016 sloot de gemeente Hardinxveld-Giessendam een samenwerkingsovereenkomst (SOK) met DBS voor de herontwikkeling van de gemeentehaven. Deze overeenkomst verdeelt kosten en verantwoordelijkheden, maar tijdens het project ontstonden onverwachte kosten door gewijzigde PFAS-regelgeving en de aanwezigheid van de beschermde rivierrombout (een soort van libelle). Dit leidde tot aanzienlijke meerkosten en vertragingen. De gemeente stelde dat DBS op basis van het contract verantwoordelijk is voor een groot deel van de extra kosten, momenteel begroot op € 515.000. DBS heeft een andere lezing en claimt DBS nog € 213.862 van de gemeente te goed te hebben.

Omdat DBS aangeeft hoogstens zonder wederzijdse claims afscheid van elkaar te willen nemen, heeft de gemeente onderzoek laten doen naar de juridische positie van de gemeente in dit geschil. De gemeente heeft een intern onderzoek laten doen door het JKC. Daarna is er voor gekozen om nog een second opinion te laten uitvoeren door advocatenkantoor Justion.

Juridische beoordelingen

De juridische beoordelingen van zowel Justion als het JKC wijzen erop dat een sterke basis voor een rechtszaak ontbreekt. De belangrijkste kostenposten hebben, volgens beiden, onvoldoende juridische onderbouwing of vereiste schriftelijke goedkeuring vooraf. Hierdoor kan de gemeente mogelijk slechts een deel van de gevorderde kosten verhalen, terwijl DBS zelf aanspraak kan maken op een tegenvordering.

Posten

De gemeente heeft een aantal kostenposten die zij wilde verhalen. Justion en JKC geven hierbij het volgende advies per hoofdpunt:

- **Aanleg kade door De Klerk:** Dit werk zou onder de kosten kunnen vallen, waarvoor DBS garant staat bij een negatief resultaat, mits zij vooraf werd geïnformeerd. Omdat dit niet volledig gedocumenteerd is, kan de gemeente ook deze post waarschijnlijk niet succesvol verhalen.
- **PFAS door o.a. De Klerk:** Voor alle PFAS-werkzaamheden wil de gemeente de kosten delen, maar de overeenkomst vereist voorafgaande en volledige informatieverschaffing inclusief voorgaande goedkeuring. Deze communicatie kan de gemeente echter niet aantonen.
- **Kosten voor de rivierrombout:** Het leefgebied van de rivierrombout bleek bescherming te vereisen, maar de SOK bevat geen regeling voor dergelijke ecologische aanpassingen. Overleg tussen gemeente en DBS heeft plaatsgevonden in goed vertrouwen, maar de overleggen zijn niet gedocumenteerd. Het is juridisch onwaarschijnlijk dat de gemeente deze kosten succesvol kan verhalen zonder bewijs van overleg vooraf.
- **Ingenieurskosten (IBD):** Dit betreft directievoering en toezicht door Ingenieursbureau Drechtsteden. Artikel 4.4 van de SOK schrijft gezamenlijke en schriftelijke goedkeuring voor de inzet van externe adviseurs voor, iets wat de gemeente niet kan aantonen. Deze post kan anders worden uitgelegd. IBD kan worden gezien als onderdeel van het ambtelijk apparaat. In het beste geval zou de gemeente deze kosten 50/50 kunnen delen. Deze kosten zijn maar een deel van het geheel.
- **Rente en kapitaallasten:** De gemeente wil een deel van de rente sinds 2020 verhalen, maar deze post is niet in de bijlagen opgenomen en valt dus buiten de SOK. Het is onwaarschijnlijk dat een rechter deze post toewijst.

Analyse en risico's bij het starten van een rechtszaak

De SOK verplicht DBS om kosten te dragen wanneer deze vooraf zijn besproken en goedgekeurd. Veel van de kostenposten vallen echter niet binnen de vooraf vastgelegde begroting, en de gemeente kan geen bewijs van schriftelijke goedkeuring door DBS overleggen. Justion en JKC achten het onwaarschijnlijk dat een rechter de kosten zal toewijzen zonder deze noodzakelijke documentatie. Ook kan een rechtszaak leiden tot een tegenvordering van DBS, gebaseerd op (volgens hun calculaties) hogere opbrengsten uit subsidies en grondverkopen, wat tot aanzienlijke risico's leidt voor de gemeente. De kans is groot dat een rechtszaak eindigt in het afwijzen van de gemeentelijke vorderingen of een lagere toewijzing. De kosten van een rechtszaak kunnen verder leiden tot extra financiële lasten voor de gemeente, terwijl het resultaat onzeker blijft.

Vervolggesprek

Gezien de zwakke juridische positie van de gemeente, bevelen JKC en Justion aan om geen rechtszaak aan te spannen, maar om een schikking te zoeken. Een redelijke verdeling van de kostenposten zou beide partijen kunnen tegemoetkomen. Hiertoe zijn verschillende gesprekken gevoerd met DBS waarbij de uitkomst was om afscheid te nemen van elkaar zonder wederzijdse claims op te voeren.

Consequenties

Voor de grondexploitatie is mei 2024 bij vaststelling van het meerjaren programma grondzaken (MPG) een voorziening getroffen van 565.000. Daarnaast had de gemeente in het MPG en t-MPG in 2023 en in 2024 al een risico ingecalculeerd. IN het MPG per 1-1-2024 had dat risico een bandbreedte van € 269.000 – € 538.000. Het totale extra tekort blijkt te vallen binnen de bandbreedte van de totale risicoschatting: € 515.000. **In het MPG per 1-1-2025 zal worden voorgesteld om de additionele € 515.000 als verlies te nemen ten laste van de reserve BGE.**

Algemene conclusie

In het afgelopen jaar hebben DBS en de gemeente diverse gesprekken gevoerd om te bezien hoe we met de kosten om moeten gaan. De eindconclusie is dat partijen uit elkaar willen gaan zonder wederzijdse claims. Dit lijkt recht te doen aan het juridisch advies en het sentiment wat bij beide partijen heerst. Beide partijen concluderen ook dat de wijze van contracteren aan het begin van het proces niet ideaal is gebleken en een goede eindafrekening niet makkelijk maakte.

Hoewel we vanuit de gemeente blij zijn dat de gemeentehaven is afgerond en weer toekomstbestendig is, zullen we geen specifieke openingsfestiviteiten houden. Wel willen we in het najaar, op 27 september, op de geplande Veiligheidsdag samen met DBS aandacht besteden aan de vernieuwing van de haven en het omliggende gebied.